

ikke har råd til bursdagsgaver eller utstyr til fritidsaktiviteter. Seks av ti foreldre opplever kjøpepress, ifølge en undersøkelse fra Respons Analyse. Blant foreldre med husstandsinntekt på under 600 000 kroner i året er andelen høyere: Åtte av ti opplever kjøpepress.

Tiltakene mot materielt utenforskap er enkle, men viktige. Kirkens Bymisjons «Skattkammer» er et utstyrsbibliotek der barn og unge kan låne sportsutstyr gratis. På Tøyen-biblioteket i Oslo kan man nå låne verktøy. Utstyrsbibliotekene løfter ingen ut av fattigdom, men de senker den økonomiske terskelen for å delta og være med. Derfor trenger vi flere slike.

I dag er det nesten like dyrt å reparere ødelagt utstyr som å kjøpe nytt. Ved å fjerne moms på gjenbruk og reparasjoner kan vi både redusere kjøpepresset og sikre et rimeligere alternativ for dem som ikke har råd til å kjøpe nytt. I Sverige har de allerede innført lavere avgifter på reparasjon i den hensikt å få bukt med bruk-og-kast-kulturen.

Kanskje enda viktigere enn å forebygge det rent materielle utenforskapet er det å bekjempe sosialt utenforskap. Vi kan i stor grad hindre at fattigdom blir en katalysator for utenforskap, ensomhet og depresjon. I Oslo har man nå investert i gratis aktivitetsskole på over halvparten av skolene. Andelen elever i aktivitetsskolen har økt fra et gjennomsnitt på 66 % til et gjennomsnitt på 97 %. Barn som ellers ikke hadde hatt noe aktivitetstilbud etter skoletid, får nå 12 timer i uken med lek, sosialisering, fysisk aktivitet og språktrening. Dette er et tiltak som koster mye penger. Tiden vil vise om det er verdt det: Forhåpentligvis vil det både ha forebyggende effekt og gjøre tilværelsen bedre for fattige barn her og nå.

Vi skal selvsagt sette alle kluter til for å løfte familier ut av fattigdom, men vi får ikke utryddet fattigdommen med et pennestrøk. Det handler om å sikre at foreldrenes fattigdom ikke blir et hinder for barna, verken i oppveksten eller senere i livet. Regjeringen har som mål at alle barn skal kunne delta på en fritidsaktivitet, men fortsatt har en fjerdedel av barn ikke mulighet til dette. Vi må gjøre mer for å følge opp de gode intensjonene. ✕

Like muligheter for alle

Målet må være at alle mennesker skal ha like muligheter til å lykkes i livet, uansett hvor en kommer fra, hvor mye foreldrene tjener, og hvor mye uflaks en har hatt.

SONDRE HANSMARK PERSEN, sentralstyremedlem i Unge Venstre

STORTINGSVALGET

DET ER DYPT urettferdig at noen av de største avgjørelsene i livet ditt ikke tas av deg selv, men bestemmes av hvor mye foreldrene dine tjener. Sosial og økonomisk ulikhet går veldig ofte i arv. Om foreldrene dine har lav utdannelse og lav inntekt, er sjansen også større for at du har det samme. Grunnene til at noen mennesker har vedvarende lav inntekt, kan være mange. Noen sliter med psyken, andre falt utenfor i skolesystemet. Noen blir aldri skikkelig integrert i det norske samfunnet, mens andre bare har vært uheldige i livet.

En del økonomisk og sosial utjevning skjer gjennom lønnsdannelsen, skattesystemet og velferdstjenestene. I Norge har vi en sammenpresset lønnsstruktur som sikrer at inntektsforskjellene ikke blir for store. Det er viktig for at alle skal kunne ha en inntekt å leve av. I tillegg er det slik at de menneskene som tjener mest, skatter mest. Velferdsstaten vår sikrer også at alle mennesker har tilgang på helse-tjenester og en god skole, selv om de har dårlig råd.

Det betyr at vi har en del institusjoner som regulerer økonomisk og sosial ulikhet i Norge. Noen av disse fungerer veldig godt, andre er en total skivebom. Vi bør bruke et bredt spekter av virkemidler for å sørge for at alle barn får en god og trygg oppvekst, med like muligheter i livet.

Unge Venstre foreslår en rekke konkrete tiltak for å bedre situasjonen for fattige barn i Norge:

1. FJERN KONTANTSTØTTEN

Det er ofte de barna som trenger å gå i barnehage aller mest, som ikke bruker tilbudet. Innvandrere og lavinntektsfamilier er underrepresentert i barnehagen, men samtidig overrepresentert i grupper som benytter seg av kontantstøtten. Kontantstøtten gjør kostnaden ved å sende ett-åringen i barnehagen unødvendig stor for den enkelte. Ikke bare mister foreldrene det tilskuddet som kontantstøtten er, de må i tillegg betale for å sende barnet sitt i barnehagen. Kontantstøtten er en fattigdomsfelle, som bidrar til å holde barn og foreldre, som trenger å delta på sosiale arenaer, hjemme.

2. BRUK BARNETRYGDEN ANNERLEDES

Dagens barnetrygd er en dyr og lite treffsikker ordning. Satsen har ikke vært økt, ei heller prisjustert, siden 1996. Det betyr at foreldre får et tilskudd på 970 kr per barn hver måned. Akkurat det samme kronebeløpet det var for 21 år siden. Selv om tilskuddet ikke er veldig generøst, står det likevel for betydelige utgifter på statsbudsjettet: Hele 15 milliarder kroner går med til denne velferdsytelsen hvert år. Det finnes en rekke tiltak for å gjøre ytelsen mer treffsikker. Ett alternativ kan være å øke barnetrygden, samtidig som den skattlegges. Det vil føre til at familier med lav inntekt vil få et økt tilskudd per barn, samtidig som de med svært god råd ikke vinner like mye på det. Unge Venstre vil likevel kjempe for en annen løsning:

3 GRATIS BARNEHAGE OG SFO

Barnehage og SFO er viktige institusjoner der barn møtes uavhengig av inntekt, sosial bakgrunn og etnisitet. Her får de mulighet til å lære språk, sosiale normer og møte hverandre på like fot. Når barna er i barnehagen eller på SFO, kan foreldrene gå på jobb eller delta i samfunnet.

Ikke minst er det viktig – både for barn og voksne – at det offentlige sørger for å ha effektiv psykisk helsehjelp. Omtrent halvparten av oss rammes av en psykisk lidelse i løpet av livet, ofte depresjon eller angst. Det betyr at vi må ha et godt lavterskeltilbud i kommunene, men ikke minst betyr det at vi må sørge for at problemer fanges opp tidlig. Derfor har Venstre i denne stortingsperioden prioritert mange millioner til ansettelse av flere helsesøstre, og ønsker en større satsning på både psykologi og kunnskap om psykiske lidelser i skolen. Det er også viktig for oss at alle kommuner skal ha tilgang på en kommunepsykiater eller -psykolog.

Norsk psykologforening kåret nylig Venstre til det beste partiet på psykisk helse, slik de også gjorde i 2013. Det er Unge Venstre stolt over, og vi skal fortsette å sørge for at Venstre både tar barnefattigdom og befolkningens psykiske helse på alvor. En storstilt satsning på forebygging av psykiske lidelser vil føre til at færre dropper ut av skolen, og at flere vil klare å stå i arbeidslivet. Å være i arbeid er tross alt den viktigste kilden til velstand, mestring og velbehag. ✕

Vi bør bruke et bredt spekter av virkemidler for å sørge for at alle barn får en god og trygg oppvekst, med like muligheter i livet